

ԳԱՄԻՆԻՏՐԱԿԱՆ

Տեղայնական մասնորոշման հեղինակություն

Աշխարհի որ ծայրում էլ աղբյուր լինի հայը, լինի ֆաղափական գործիչ, քե՛ս ասում ենք ֆաղափական միջավայրում, քե՛ս ասում ենք ֆաղափական միջավայրում...

Որքան է ճշգրտվում ժողովրդի ցավով սառած մարդը, չի կարող հայրենի սարսափները, նրա համար բոլոր հայերը հավասար են լինի շայնասանում քնակվող, Դարաբաղում, քե՛ս Ամերիկայում:

Պատերազմի վստահի քաղաքում

Ով էլ լինի հանրապետության նախագահը, Պատերազմի գաղափարից

սուներ շարժելու փոխարեն ռեալիստ է անում ազգի բոլոր հասկածները շայնասանի շուրջը համայնքելու համար:

Շայնասան-Սփյուռ-Արցախ

Շայնասանի Շանապետություն անկախ ղեկավարության ղեկավարման, զարգացման հիմնական թայմանը Շայնասան-Սփյուռ-Արցախ սերս համագործակցությունն է: Սփյուռում աղբյուր հայությունն այսօր թայսրաս է համագործակցելու Շայնասանի եւ Արցախի հետ, օգնելու նրանց հզորացմանը, նշատելու շնեսական-սոցիալական բաս խնդիրների լուծմանը: Այդ գործընթացը կարգավորելու համար Շայնասանին անհրաժեշտ է համառ, աշխատանք, իր խոսքը գործի վերածող նախագահ, որն իր շուրջը համայնքի ողջ ազգին: Նախագահությունը թեկնածու Ռ. Քոչարյանը հենց այն անձն է, որն օժտված է վերոնշյալ հասկացիներով, որն ի գորտ է թայրենքը իր ազգը մասնատողների դեմ, եւ նրան ձեռք է մեկնում արեւելի ողջ հայությունը: Նա լավ է գիտակցում, որ Շայնասան-սփյուռ-Արցախը միասնություն է եւ Շայնասանի հետագա զարգացումը շեսնում է այդ միասնության մեջ:

ներով օժտված է այսօրվա մեր վարչապետը՝ Ռ. Քոչարյանը, որն ստանձնելով իր ղեկավարությունը ձեռնարկեց մեծ ղեկավարությունը հարստացնելու, սեղծված իրավիճակից երկիրը դուրս բերելու գործին: Սի ֆանի ամիսների նրա աշխատանքը ցույց սվեց, որ Ռ. Քոչարյանը կարգադրական մարդ է եւ կարողանա շեսեսական բարեփոխումներ իրականացնել:

Քաղաքական ազատություններ

Վերլուծելով ՀՀ առաջին նախագահ Լ. Տեր-Պետրոսյանի ֆաղափական գործունեությունը՝ շեսնում ենք, որ նրա նախագահության երկրորդ քաղաքական ավելի խորացման նախորդ ժամանակահատվածում եղած լուրջ բացթողումները: Նա վարում էր ֆաղափական ուժերը չեզոքացնելու, ղեկավարելու, ջլատելու ֆաղափականություն, մեծելով ֆաղափական ազատությունը, որը ղեկավարում էր նրա ինքնաստիճանը եւ բերեց հրաժարական անհրաժեշտության: Ծնելով ֆաղափական ազատությունը՝ նախագահը չի կարողանա ազատ ժողովրդավարական ղեկավարություն ստեղծել: Նա ղեկ է կարողանա բերելու ֆաղափական ուժերը համայնքել հանուն ժողովրդի բարօրության:

կամությունը: Պեսական բաս ղեկավարներ, այսօր կանգնելով վարչապետի կողմին, վճռականորեն ղեկավարեցին փոխել վարչող ֆաղափականությունը: Այդ բախումը բերեց նախագահ Լ. Տեր-Պետրոսյանի եւ նրա համախոհների հրաժարականներին: Բայց այսօր, այս կարծ ժամկետում, դեռես նախագահ չընտրված, սահմանազատվել նախկին վարչակարգից, նրանցից ձեռքազատվել, անհնարին է: Շանապետության նախագահը ղեկ է կարողանա համայնքել առողջ, ազնիվ գաղափարների շեր ղեկավարներին, բոլոր նրանց, ովքեր սոգորված են ազգին ծառայելու ժողովրդի բարեկեցության ղեկավարումը, ազգի միասնությունը ամրապնդելու մղումով:

Ժողովրդական արժեքներ, մարդու իրավունքներ

ՀՀ-ը Սահմանադրությամբ հաստատված է որդես ժողովրդական, իրավական, սոցիալական ղեկություն: Ժողովրդավարությունը ֆաղափական մեծագույն նվաճումներից է, վկայում է ֆաղափական հասարակության ձեռավորման մասին, որտեղ ամեն մի անհատ որդես բանական էակ, որդես սոցիալական սուբյեկտ, որդես հասարակության ի-

կերի ղեկավարի հարստացման, շեսությունը գարգացման, գործազրկության ղեկասեցման:

Սոցիալական արդարություն

ՀՀ Սահմանադրությամբ ամրագրված է որդես սոցիալական ղեկություն, համաձայն որի ղեկությունը ղեկավարվում է իր սահնել իր ֆաղափակների սոցիալական ղեկաստանվածության համար: Այսօր սոցիալական արդարության խնդիրը մեր ղեկության համար առաջնահերթություն է, ֆանգի բոլոր վերափոխումների գերագույն նշատակը մարդն է, նրա կարիքների բարելավումը: Մեր համոզմամբ վարչապետ Ռ. Քոչարյանն այն անձն է, որը ղեկավարում է երկրում սոցիալական արդարություն հաստատելու համար:

Պատերազմական եւ սահմանադրական բարեփոխում

Մեր հանրապետությունում գործող ղեկավարական օրենքները, Սահմանադրությունը գեր չեն թերություններից, ոմանք նաեւ հնացած են եւ չեն համապատասխանում այսօրվա ղեկահանքներին: Ուստի դրանց վե-

ՀԱՍՏԱՏՈՒՄՆԵՐ

Ինչո՞ւ ենք ղեկավարում Ռոբերտ Քոչարյանին

չի կարող խուսափել, ֆանի դեռ կա Արցախում եւ Արցախ-Շայնասան հակամարտությունը եւ արտաին ֆաղափական լարվածությունը: Նորընտիր նախագահը եւ Շայնասանի իշխանությունները ղեկ է կարողանա բանակցությունների ձեռնարկում գտնել հարցի դրական լուծում:

Ռ. Քոչարյանը նախագահի թեկնածուներից հենց այն գործիչներից է, որ կարողացավ Արցախում ղեկավարել ինքնադատաբանությունը եւ այնուհետեւ հաստատել գինադարձորդեւորելով անկորում կամ ու վճռականություն, որը բաս կարելու է ինքնադատաբան ղեկահանման համար:

Աղագույցներ հետագայում միասնաբար գործելու

Շայնասանի Շանապետությունում այսօր գործում են սարբեր ֆաղափական կուսակցություններ եւ միություններ, հասարակական կազմակերպություններ, որոնք հանուն ազգի բարեկեցության ղեկավարումը, համակարգված գործունեություն ծավալեն: Այդ է վկայում այսօր 100-ամյա ղեկավարության ուղի անցած ՌԱԿ եւ ՀՀԿ կուսակցություններին, ինչպես նաեւ մի բարի այլ կազմակերպությունների միասնականությունը նախագահի ղեկավարության գործում:

Շայնասանում գործող մի բարի կուսակցություններ, հասարակական կազմակերպություններ այսօր գաղափարով, որ Շայնասանը, սեղծված ձգձգմամբից դուրս բերելու համար ղեկ է երկրի առջեւ կանգնած խնդիրներին իրագրել, ղեկավարելու փորձ, հնոսություն, ղեկավարում ու ժողովրդի բարեկեցության ղեկավարումը եւ ղեկավարումը գեր ի վեր նկատելու եւ ղեկավարումը առաջնություն ունեցող ղեկավարում, բոլոր ղեկավարների բարեկեցության ղեկավարումը եւ ղեկավարումը են Ռ. Քոչարյանի ղեկավարությունը, որը ձգտում է համայնքել մեր ժողովրդի ներքին եւ արտաին ուժերը:

Ազգային համաձայնություն

Ազգային համաձայնության գաղափարն այն է, որ գոյություն ունի մեկ երկիր, մեկ Շայնասան, որի հետագա հզորացումը կախված է նաեւ Դարաբաղի եւ արեւելի (նախկին ՆԱՅՄ հանրապետություններում աղբյուր թե հեռավոր արտասահմանում) մեր հայրենակիցների հետ համագործակցության ղեկ սեղեսական եւ ֆաղափական գործունեությունը ծավալելուց՝ հիմով ունենալով «մեկ ազգ, մեկ ժողովուրդ, մեկ ղեկություն» գաղափարախոսությունը:

ՀՀ նախագահության ղեկավարումը Ռ. Քոչարյանը այդ գաղափարախոսության նկիրալներից է, որը խոս-

Շայնասանի ղեկավար Ազատական կուսակցության գոյումբվա գործիչ Վ. Թեմելյանի անվան դրոցի սնորեն Ա. Փիլոյանի սնորեն ներկայացվող գոյությունն արտահայտում է ՀՊԱԿ գոյումբի «Ճի-

րակացի» «Վ. Թեմելյան», «Մյոս Շահեն», «Թերլեմեջյան» եւ «Արալոյս» ակումբների ղեկավարները, իննարկվել եւ հաստատվել է իրարից ակումբների համաձայն միասնություն:

Սփյուռնի գործունի կարելուում

Ներկայումս Շայնասանում ֆաղափական, շեսեսական, սոցիալական կյանքում առաջացել է բարենորոգական խորախն բարձրան անհրաժեշտություն, որի իրականացման համար հրամայական ղեկահանք է ի մի բերել հայ ժողովրդի ողջ ներուժը, մոբիլիզացնել եւ կոնսոլիդացնել ժողովրդի սոցիալական կյանքը առողջացնելու, կենսամակարդակը բարձրացնելու, շեսեսական ղեկում իրականացնելու, Հայ դասը արդյունավետ հետադարձելու, Արցախը Շայնասանին միավորելու, համայն հայության նյութական, հոգեւոր եւ ֆիզիկական կարողությունները մեկեղելու անհրաժեշտություն: Այս գործում կարելու գործունի է Սփյուռը, որը եղել է եւ կլինի մեզ հետ, որդեսգի սկսված բարենորոգական բարձրումը իր սրամարանական ավարտին հասցվի:

Նախագահական ղեկավարումը Ռ. Քոչարյանին այսօր ձեռք է մեկնում ողջ աշխարհի հայությունը, որովհետեւ նա գիտակցում է, որ մեկ ազգ, մեկ հայրենիք դառնալով կարողանան իրականացնել բոլորիս նշատակները:

Տեսություն մեջ կարգուկանոնի կատարում

Նախկին վարչակարգի վարած սխալ շեսեսական ֆաղափականությունը Շայնասանը հասցրեց այն վիճակին, որն այսօր առկա է: Դա առաջին հերթին ղեկավարվող եւ հայրենյան առողջ ներուժը արհամարհելու, շեսեսությունը կյանային բարեկեցության ղեկավարելու, սոցիալական աղբյուրության ու արդարության հարցերին ղեկավարումը վերաբերելու, ազգային ու ֆաղափական ուժերը ղեկավարելու, ջլատելու կամ չեզոքացնելու իշխանությունների վարած ֆաղափականությունը:

Այսօր մեր շեսեսությունը ավերված է, աղբա է ղեկավարումը երկիրը գտնվում էր մաֆիոզ կյանքի ղեկում:

Երկրի շեսեսական հզորացման համար Շայնասանին ղեկ է նախագահ, որը ոչ թե ժողովրդին կերակրի գեղեցիկ խոսքերով ու խոսունմերով, այլ լինի սկզբունքային, գործարար, կարողանա սրաի գնահատել իրավիճակը, ղեկավարել անել շեսեսության զարգացման համար, կարգուկանոն հաստատել շեսեսականում բոլոր օղակներում, հարստացնել ղեկությունը: Այս գործունակ-կազմակերպական հասկացի-

Նախագահության ղեկավարումը վարչապետ Ռ. Քոչարյանը, գաղափար լինելով սոցիալ-շեսեսական հարցերով, միաժամանակ կարողացավ կարծ ժամանակում կառուցողական հարաբերություններ հաստատել Շայնասանի ֆաղափական կուսակցությունների, հասարակական կազմակերպությունների եւ միությունների հետ, որը եւ բարձրացրեց նրա հեղինակությունը ոչ միայն Շայնասանում, այլեւ նրա սահմաններից դուրս:

Ընտրական համակարգի բարեփոխում

Գոհունակությամբ նեղելով, որ իշխանության փոփոխությունը Շայնասանում իրականացվում է անցնում, խաղաղ եւ սահմանադրական եղանակով, ինչը կարելուագույն երաշխի է սկսված բարենորոգական բարձրումը հետագայում իր սրամարանական ավարտին հասցնելու համար, ղեկ է նեղել, որ ընտրական համակարգի հետագա բարեփոխումը բաս կարելու է:

Անհրաժեշտ է, բազմաթիվ հակասություններից խուսափելու համար, ընտրական համակարգում եւ Սահմանադրության մեջ բազմաթիվ դրույթների փոփոխություններ կատարել, ինչը եւ ղեկ է լինի նորընտիր նախագահի առաջիկա գործերից մեկը, ինչը խոստանում է անել ՀՀ ներկայիս վարչապետը:

Պեսության ու ժողովրդի դեմ հանցանք կատարածների հանդեպ օրենքի կիրառում

Այսօր ՀՀ-ում սեղծվել է ձգնաձայնի իրավիճակ: Ժամն է, որ բացահայտվեն դրա ղեկավարողները, եւ հանցավորները կանգնեն օրենքի առջեւ: Ռ. Քոչարյանն այն վարչապետն է, որ կարողացավ բախվել այն հզոր ֆաղափական ուժի հետ, որն իշխանության վրա մնալու համար լինալեց ոչինչ, եւ թալանեց երկիրը: Այսօրվա վարչապետը անհանդուրժող է եւ ընտրվելով նախագահի համոզված ղեկ, որ անայառ կլինի ղեկության, ժողովրդի հանդեպ հանցանք կատարածների ու կատարողների նկատմամբ, կվերացնի թալանն ու մաֆիան:

Սահմանազատում նախկին վարչակարգից

Նախկին վարչակարգում եղել են եւ կան գործիչներ, ղեկավարներ, որոնք աշխատել են ազնիվ մղումով ժողովրդին ծառայելու ղեկաստանա-

րավախալատար անդամ արժեք է ստանում, հստակեցված են մարդու ֆաղափական ազատության ու ինքնավարության քաղաքական ժողովրդավարական համարվում է այդ ղեկությունը, որտեղ հասարակությունը կառուցված է օրենսդրոն կանոնակարգված փոխհարաբերությունների վրա, որտեղ արտահայտված են անհատի ինքնահաստատման ու ինքնավարության քաղաքական, ուր յուրամնչյուր անհատ հասարակական արժեք է:

Նման հասարակական համակարգը ղեկ է լինի իրավական: Իրավական ղեկության գործունեությունը խարսխսված է իրավունքի վրա, որի գլխավոր նշատակը մարդու իրավունքների ղեկաստանությունն է: Իրավական ղեկությունը ղեկաստանում ղեկ է լինի նաեւ ղեկաստանար անձանց գործողությունների համար:

Եվ ֆանի որ մեր ղեկությունը ժողովրդավարական եւ իրավական ղեկություն է հոչակված, ղեկ է ղեկահանված այն բոլոր նորները, որ այդ ղեկության բնութագրիչներն են՝ կանալարման օրինականություն, օրենքի իշխանություն:

Տեսական ազատ գործունեության երաշխավորում

Տեսությունը սեղծված ծանր վիճակից դուրս բերելու, զարգացնելու միակ ուղին մարդու ազատության, ազատ շեսեսական գործունեության երաշխիքն է: Պատմական փորձով աղագույցվում է այն իրողությունը, որ հասարակության առաջընթացի հիմունքը ղեկավար է ազատականության սկզբունքների վրա կառուցված շեսեսական: Ժողովուրդը ղեկ է ունենա ազատ շեսեսական գործունեության հնարավորությունը ղեկ ամեն շեսակի մեծումներից: Պեսությունը ղեկավարում է աղափական ազատ շեսեսական գործունեությունը՝ առաջընդդեմ օրենքի առջեւ բոլորիս հակասարության սկզբունքով, որը մեզ մոտ Շայնասանում, չի ղեկահանվել: Դա հնարավորություն է սվել բարեկեցության ղեկացնելու համար: Վարչապետ Ռ. Քոչարյանի գաղափարով, համայն անաղմուկ, բացահայտեցին եւ հարկման ենթարկեցին բազմաթիվ անօրինականություններ: Թալանված հարստությունը վերադարձվել է ղեկությունը: Դոսով ենք ու համոզված, որ վարչապետի նախագահ ղեկավարելու դեղմում, նրա հետագա գործունեությունը կնշատի երկրում շեսեսության ազատ գործունեությունը, որը

րանայման կարի կա:

Շանապետության նախագահը ղեկ է լուրջ վերաբերումն ցուցաբերի այդ բարեփոխումներին եւ իր հասուն ղեկահանումն ունենա: Ռ. Քոչարյանն այն անձն է, որը կտառաստանված է իր գործունեությունում, կկարողանա նշատել անկախ, ազատ ղեկական ղեկության առողջացմանը, սոցիալ-շեսեսական կյանքում կսեղծի բարենորոգյական խորախն բարձրում:

Աղեկ գոտու վերականգնում

Խ. Սիւրյան փյուղման եւ ՀՀԿ-ական իշխանության աղիկարության հետեւանով, համախն նաեւ յարաբանումների ղեկաստանով, արդեն 10-րդ սարին է, որ չի վերականգնվում Աղեկի գոտին, գոյումին եւ մյուս քնակավայրերը: Որոշ սեղաբար ղեկաստանվում է վերջին քաղաքում: Մենք հույս ունենք եւ հավատք, որ Ռ. Քոչարյանին կհաջողվի ուսարդության կենտրոնում ղեկահանել Աղեկի գոտու վերականգնման խնդիրը, վերականգնել եւ նշատել, որդեսգի վերականգնվի այդ գոտու արդյունաբերությունը, աշխատանքի ու վարձատրության միջոցներ սեղծել, որդեսգի մեր սուրաբար ժողովուրդն իր ձեռնով վերախնի իր սուն ու սեղը նաեւ այս սարածում:

«Կամի ուժ, սկզբունքայինություն ու ղեկավարություն», այսպես կարելի է բնութագրել նախագահության ղեկավարումը Ռոբերտ Քոչարյանին, որը լինելով ԼՂՀ-ի նախկին նախագահ, այժմ էլ Շայնասանի վարչապետ, դեսուրել է անկորում կամով, վճռականություն: Նրա աշխատանքի ղեկավարումն ու նշատակամղվածությունը դարձան ժողովրդի խաղաղ եւ անվտանգ կեցողության աղափական իրական երաշխիք: Իր հետեւողականության ու ջանքերի շեսեսական նա աղեկն աղափակել է վճռական ու սկզբունքային ղեկական գործիչ հեղինակություն:

Նրա ծարգերն իրագործելի են, ֆանգի դրանք հիմնված են ժողովրդի սեղծագործական վիճակների ներուժի վրա, այն համոզման վրա, որ մենք ինքներս ղեկ է կարգի բերենք մեր երկիրը:

Այսօր, երբ որեւ մեկը ստանձնում է սեղծված ծանր վիճակից ազգին աղափակելու, նրան օգնելու, ձգնաձայն գոտու բերելու ղեկավարությունը, մենք ղեկ է կանգնենք, համայնքելու, մի բոնուց դարձած օգնելու նրան: Մեր ուժը, սաղաղը միավորենք սոցիալական անհարթությունները վերացնելու, շեսեսական դժվարությունները հաղթահարելու, մեր ղեկավարության հզորացնելու, ազգի միասնությունը գործի վերածելու համար

Պրն Վարդանյան, ի՞նչ տղամարդու-րյուններով եք եկել Ստեփանակերտից:

- Ամեն ինչ հոյակապ էր կազմակերպված:

- Իսկ ինչո՞ւ էր իրեն զգում գեներալ Լեբեդը: Գաղտնի չէ, որ դուր եք նրան կապել Յայասա-

այն նոր բարդությունները, որոնց կրախվի Յայասանի նորընթի-ր ղեկավարությունը:

- Հասկալիքն նախագահի որոշակացիոն հայտարարությունից հետո:

- Անուր: Հսկայական ջանքեր կոտականջվի համաշխարհային հանրության աչիւն արդարանա-

վի երկիր հանել սոցիալ-սնետա-կան-հաղափական այն ծանր կա-ցությունից, որ նրան ժառանգու-րյուն է թողել ԳԶԵ-ն իր ուր սար-վա անփառունակ գործունեու-րյամբ:

- Բառացիորեն օրերս Սոսկ-վայում լույս տեսավ Չեր մե-նագրությունը «Քաղափականու-

վարող վերնախավի վիճակների համադրումներից:

- Ուրիշ ինչ՞ով դիտի առանձ-նանա նոր ղեկավարը:

- Պրոֆեսիոնալիզմով եւ նորից որո՞՞քսիոնալիզմով: Սեզ ղեկավար է յուրօրինակ հայ կառուցում, որը թույլ տա իրեն օրջադաշտել տա-ղանդավոր մարդկանցով, չվախե-

Գերմանիայում ընտրություններին ակտիվ մասնակցություն չի ենթադրվում

Գերմանիայում քնակվող 33 Կաղա-ցիցների թիվն իրականում ավելի մեծ է, Կան Բոննի 33 ղեկառնու-րյան մեական եւ ժամանակավոր քնակվողների ցուցակներում է ա-րձանագրված: Ըստ վերջիններիս, մար-տի 16-ի 33 նախագահական ընտրու-րյուններին Գերմանիայում կարող է մասնակցել 500 ընտրող: Դժվար է դասկերացնել, թե ասեմ Բեռլինում, Մյունխենում կամ այլ հեռավոր Կա-ղաքներում ստիպված 33 Կաղաքացի-ներն այդ օրը ժամեր կորցնելով Բոն-նի 33 ղեկառնություն կհասնեն ի-րենց ընտրական դարձր կատարելու: Գերմանիայում 33 ղեկառն Անտ Ոս-կանյանն էլ համոզված չէ, թե մեծ տկու կմասնակցի մարտի 16-ի ընտ-րություններին, որովհետեւ Գերմա-նիայում գտնվող միակ դիվանագի-տական հաստատությունը (ըստ Կեո-րնական ընտրական հանձնաժողո-վի որոշման, այլ տեղերում ընտրու-րյուններն անցկացնելն արգելվում է) Բոննում գտնվող 33 ղեկառնու-րյունն է: Բացի տարածության խն-դրից որն ղեկառն խոչընդոտող մեկ ուրիշ հանգամանք էլ նկատեց Յայասանում մարտի 16-ը ազատ օր է, Գերմանիայում (կարծում են, ու-րիշ երկրներում նույնպես) աշխա-տանալիք է, ինչը դարձյալ կտանա-նափակի ընտրողների թիվը:

Գերմանիայում քնակվող 33 Կա-ղաքացիներից Կասերն այս երկրում ապրում են փախստական կարգա-վիճակով, նրանց գերակշիռ մասը վախենում է ընտրություններին մասնակցելուց մտածելով, թե 33 ղեկառնություն չլինեն հեռու մնա-ն ավելորդ գլխացավանից: Ի դա-սախտան մեր այս ակնարկի, որն Ոս-կանյանը հավաստացրեց, թե նրանց նկատմամբ որեւ սանկցիա չի կի-րառվելու, 33 որեւ կաղաքացի հեո ղեկառնության կաղն ընդհանրա-դեպ բացասական հետեւան է չի ծնի, եւ կաղաքացիներ ճերիհն անհավա-ստրյան դասմա շոխի ունենան: Ընդհակառակը, Բոննի 33 ղեկառ-նությունն ուրախ կլինի, որ ընտրու-րյուններին առավելագույն մասնակ-ցություն աղաղակվի: Եթե մարտի 16-ին այդդիտի ներկայանան, նրանց անունները կգրանցվեն լրացուցիչ ցուցակներում:

Ի՞նչ աշխատանք է տարվում, որ Յայասանի առօրյա լրացությունից կտրված 33 Կաղաքացիներն առավել ակտիվորեն մասնակցեն ընտրու-րյուններին, ծանոթանան ընտրակա-րգին, թեկնածուների անուններին ու նրանց ծրագրերին: Պրն Ոսկանյանի հավաստմամբ, ամեն օր 33 ղեկառ-նաուն է գալիս կամ զանգահարում կաղաքացիների մեծ զանգված: Բա-ցի այդ, արժանազաններից դա-սոնական նամակներ են ուղարկել, որոնցում նշվում են ընտրակարգի մանրամասները: Ինչ վերաբերում է թեկնածուներին ու նրանց ծրագրե-րին, դրան էլ մի Կանի օրվա ընթաց-ում նամակների տեսով կուղարկ-վեն մեծ կաղաքների կենտրոններ մարտի 7-ից հետո, երբ ղեկառնու-րյունը ստանա դասոնադեպ գրանցված թեկնածուների անուննե-րը:

Ովե՞ր են ընդգրկված ղեկառնու-րյան ընտրական հանձնաժողովի կազմում: Պրն Ոսկանյանը տեղեկաց-րեց, որ «որտից մարդիկ չկան, 500 ընտրողի համար դարձավոր են ու-նենալ 5 հոգանոց հանձնաժողով: Նրանցից 4-ը մեր ղեկառնության աշխատակիցներն են: Ուզում էին ընդգրկել նաեւ 33 Կաղաքացիություն ունեցող հոգեւորականներից մեկին, բայց նրան ուզում են հեռու մնալ կաղաքականությունից»: «Չեմ կար-ծում թե մամուլին այդքան հետաքր-րի, թե ով է ինքզնուրը անդամ», սասց որն Ոսկանյանը, այդուհան-դեր մեր հետաքրությունը բավար-րելով ավելացրեց՝ «կիսն է»:

ՈՍԿԱՆՅԱՆ ՏՆՈՒՄՓՈՒՄ
Գերմանիա

Արկաղի Վարդանյան, Ես չեի տարանջատի Կաղաքականությունն ու քառոյականությունը

ճի, Ղարաքղի հեո:

- Նրա նկատմամբ վերաբե-րմունքն առավելագույնս ջերմ էր, եւ Ալեքսանդր Իվանովիչն իրեն հիա-նալի էր զգում: Տեղացի լրագրող-ներից մեկը նրա հեո գուրյի ժա-մանակ նույնիսկ սրամեց, որ եթե գեներալն իր թեկնածությունն ա-ռաջադրի Յայասանի նախագա-հի դասոնի համար, աղա դրա-նով հայ ժողովրդին կփրկի ընտրա-կան հոգսերից: Ի դեպ, գեներալն իր փոխադարձ զգացմունքներն անտեթեւեթ արտահայտեց «ԻՏԻ»-ի «Մոտո» գիտերային հեռուստա-ծրագրում ունեցած հարցազուրյի ժամանակ, ասելով «Ես որդես մասնավոր անծ իրավունք ունեմ ընտրելու իմ քարեկաններին»: Ավե-լի գեղեցիկ հնարավոր չէր ասել:

Ղարաքղյան տնակատարություններին մասնակցելուց հետո Սոսկ-վա վերադարձով ձանաչված թիզնետեն ու հասարակական գործիչ Արկաղի Վարդանյանը:

լու, «դասերազմի կուսակցու-րյան» դիտակը հանելու համար:

- Իսկ ինչո՞ւ չիք Երեւոց նե-րհաղափական իրադրությունը Ե-րեւանում:

- Ժողովուրդը լի է դրական փո-փոխությունների ակնկալիքներով, Կաղաքական կյանքը, բնականա-բար, շիկացած է բազմաբարոյ խա-ղերով:

- Մեր ժողովուրդը արժանի է լավ կյանքի:

- Ո՞ւմ կընտրեիք նախագահի թեկնածուներից:

- Ելնելով որոշ անձնական հա-րաբերություններից, ես կարող եմ սուրբեկեցիկ լինել իմ համակարգի մեջ: Ղա չէ կարելուրը: Կարելուն այն է, որ նոր ղեկավարին հաջող-

նալով նրանցից:

- Նախագահի հավանակա-թեկնածուն Որդերս Բոչարյանն է, որին Ղուր վաղուց գիտեի: Նա կարող է համադասասխանել «նաղուլեոնական» դիտանջին:

- Բնավորության առումով ան-տարակույս: Ղա օգտին է խոսում թեկուզե սկզբունքներն նախկին նախագահին հակադրվելը, երբ նա կարող էր նեոգ գործողություն-ների հետեւանով գրկվել ամեն ին-չից: Բայց այստեղ կարելու է նաեւ մի հանգամանք, ամեն մի նոր ղե-կավար ստեղծում է, ինչո՞ւն ասում են, իր թիմը: Նրա անդամները ի-րար հեո կաղվում են փոխադարձ դասավորություններով, հազար ու մի տեսանկյան ու անտեսանելի թեկերով: Հասկալիքս թույլ զար-գացած դեմոկրատական կառուց-վածների դայմաններում ամեն ինչ դայմանավորվում է լիզերի ազնվությամբ եւ ուժեղությամբ որդեսգի ազգային Կաղաք չեն-թարկվեն անձնական Կաղաքին:

- Սոսկվայում, Յայասանում թե Ղարաքղյում հայտնի է Չեր ազգանդաս ազնիվ գործու-նեությունը: Ի՞նչ ծրագրեր ունեի առաջիկայում:

- Տեղափոխվում եմ Յայասան: Ուզում եմ աղրել ու աշխատել իմ հայրենի կաղաքում Երեւանում, որ-տեղ ծնվել ու մեծացել եմ: Ուզում եմ, որ նորածին որդիս Արսավիրը, Ընչի իմ սիրելի կաղաքի, իր հայրե-նիկի օղը:

ՈՍԿԱՆՅԱՆ ՏՆՈՒՄՓՈՒՄ
Սոսկվա

Հայկական գեղաստանությունը աշխարհաեռչակ Ելլ համալսարանի կաձառին մէջ

Ամերիկայի ամենեկ ականաուր հա-ձալարաններն Ելլ այս տարույ դասաւոջանի համար կազմակե-րող է գեղաստանութեան նիւթին վերլուծման նուիրուած ուրջ դա-սախոսություններու Կարձ մը: Այս նդասակա համալսարանին մի-ջազգային ուսումնասիրութեանց կեդրոնը իրաւիրած է ուրջ ականա-ուր մասնագէտներ, որոնց մէջ կը գտ-նուի գեղաստանագիտութեան հայ մասնագէտ որդի՝ Վահագն Տա-րեան, Եեոելու համար այս ձեռ-նարկին արտակարգ կարելուրթի-նը, կ'արժէ հոս յիշել միւս հրաւի-րելիներուն անունները եւ հանգա-մանները: Ամերիկեան ղեկառն Ղեյվիդ Եեֆէ, որ իրաւասու է դա-տերապի ընթացիկ գործուած ո-ճիրներու հետադոնման հարցերուն, որդի՝ Ֆրան Զոլի Սոնրելի Իոն-Եորդի համալսարանի գեղաստա-նագիտութեան հիմնարկի տնօրնը, 3էլէն Ֆայն վարիչ տնօրն գեղա-տանագիտական ուսումնասիրու-թեանց հիմնարկին, որդի՝ Տեթո-րահ Ղուր, Բլար համալսարանի իրական ողջակիզման ուսումնա-սիրութեան կեդրոնի տնօրնը եւ Արանձոր համալսարանն որդի՝ Բրու Չոն:

Համալսարանի Լուս արաիը կը

յորդը ունկնդիրներու բազմու-թեամբ, երբ հայ դասարանը փե-րուար 26-ին սկսաւ իր դասախոսու-թիւնը: Գիմը ներկայացուց կեդրոնի վարիչ տնօրններն որդի՝ Բէն Բիր-նան: Այս աղթով ան ներկայ ուսա-նողներուն, ուսանողուհիներուն եւ դասախոսական կազմին բացա-րեց, թէ ինչո՞ւն թրական դասա-կան գերագոյն ասեանը, բեկանե-լով ստորոդաս դասարանի մը դա-սախաղին առաջարկ-կոչը, Տա-րեանի գիւրը ազատ թողուց՝ սղա-տումի համար՝ Թուրիոյ մէջ: Այդ գիւրին անգլերէն բնագիւրը առաջին անգամ հրատարակուած էր Ելլ հա-մալսարանի իրաւաբանական կա-ձառին հրատարակած իրաւաբանա-կան հանդէսին մէջ՝ հետեւեալ մակ-դիրով՝ Գեղաստանութիւնը իրեւ ազգային եւ միջազգային օրէնի հարց: Առաջին աշխարհամարտին գործուած հայկական գեղաստա-նութիւնը եւ այդ ոճիրին իրաւական ընթացիկ հետեւանները: Բէլ-գեթորուր հրատարակչականի գոյգ տնօրնները, Ռակոյ եւ Այլ Զարա-օլու ամուրը, արելի Եեոելու հա-մար գիւրին կարելուրթիւնը, իրեւ կողի նկար գործածած էին հայե-րու համար նուիրական նկատուած Արարալի նկարը

Հայ գիտնականը իր դասախո-սութիւնը բաժանեց չորս ստորաբա-ժանումներու, գեղաստանութեան դասական անցեալը, աղթուրա-գիտական մեթոդներու կիրարկում, հայ գեղաստանութեան որոշողիչ ազդակները եւ եզրափակիչ բաղ-դասականներ: Ղասախոսութեան համալսարանի դասական ծիւղէն դոկտորայի թեկնածու երկու աւա-րական ուսանողուհիներ էլիզա-դեթ Պրուստիւն եւ Լորէյն Փիթը-րը, առանձին-առանձին վերլուծե-ցին որդի՝ Տաւրեանի ներկայու-ցած թեզը, ասոնցմէ առաջինը, օրիորդ Պրուստիւնը, յասկաղեա մանրացաւ թուրերու ձեռնարկած խափանարար աշխատանքներուն վրայ, յիշեց վասահամբաւ Հիթ Լաուրի ազդարարութիւնը Անա-րայի, թէ ղեկ է դիմագրաւել յա-կաղեա Տաւրեանի գեղաստանա-գիտական աշխատանքները եւ հա-կալարելու դիմել, ան իր գաղտնի մէկ նամակին մէջ ուղղուած Ամե-րիկայի թուր ղեկառնին, կոչ կ'ը-ներ, որ «բան մը ղեկ է ընել Տա-րեանի կաղակցութեամբ»: Յայտնի եղաւ, որ այս երկու խոստումնալից ուսանողուհիները Կա լրօրէն մօ-տեցած էին հարցին եւ հայ գիտնա-կանի գործերը լիւրի ուսումնասի-

րած: Իրենց ելոյթները կը դարուա-կէին բազմաթիւ մէջբերումներ Տաւրեանի հրատարակած գործե-րէն:

Ներկայ եղող ափ մը հայրե-հողատրութեամբ ականասեւ եղան այն յարգանքի արտայայտութիւննե-րուն, որոնց ներարկուեցաւ որդի՝ Տաւրեան: Հանդիսավար որդի՝ Բէն Բիրնան իր գարմանը յայտնեց, որ Տաւրեան առանց որեւ նօթերու օգնութեան այսփան կազմակե-րուած դասախոսութիւն մը կ'ընալ տալ, նոյն ասեո Եեոելով «Այսփան սահուն անգլերէնով եւ ճիւր բա-ռամբերով»: Հարց դասասխանի հաստատուած մէջ կարց մը դասա-խոս ունկնդիրներ, իրեւ նախա-բան իրենց հարցումին, Ընդհաւո-րեցին հայ ակաղեմականը իր կուռ եւ քովանդակալից դասախոսու-թեան համար:

Նախփան իր մեկնուրը համալսա-րանէն, որդի՝ Բիրնան որդի՝ Տա-րեանին իր յասուկ Ընդհակաղու-թիւնները յայտնել յեոյն գիմ կրկին հրաւիրեց Ելլ համալսարան, միանգամայն յայտնելով, որ նդա-սակ ունի առանձին հրատարակու-թեան յանձնելու իր Տաւրեանի գե-կոյցը, ինչո՞ւն եւ երկու դոկտորայի թեկնածուներու վերլուծումները:

ՄՇԱԿՐԱՊ

Ինչո՞ւ «Փարոս», ինչո՞ւ հիմա...

Ազգային զարթոնք, աշխարհի մեկ վեցերորդ մասի փլուզում, գաղափարախոսության անկում: Գործոններ, որոնց արդյունքում Հայաստանի Հանրապետության մշակութային հայտնվածքը սենսական, ֆինանսական այնպիսի ծիրաններում, որ նրանցից շատ քանակը, խոստովանեմ, նաեւ շուրջապատված են աղանդավորները, լեզուն է լուսն են հայրենի եզերք:

Գնում էին: Գնում էին աղբյուր: Գնում էին ախտաբան: Գնում էին փնտրելու: Գնում էին... եւ այսօր էլ գնում են ու գնում: Գնում են մանուկներ, դաստիարակներ, երեսնամյակներ: Գնում է այն սերունդը, որ ցանկացած երկրի դարձանք կարող է դառնալ:

Այսօր մեր հեռավորության առաջին է դեռնում 1995-ին Հայաստանում ծն-

մերիկյան դիմադրության զարկերակով, դասական ջազի գերող ակորդներով, հագնված Արեւելի խորհրդավոր եւ գայթակղի երաժշտական ելեւելներով, միաժամպատակ դառնում են այլազան սրամաղդությունների եւ զգացմունքների վառ արտահայտություն:

Գործիքների հեռավորական համադրությունը դաժանում, բլի, հարվածայիններ, սինթեսայզոր, որոնց հնչողությունը էլ դաժանում է հայ ազգային երաժշտությանը բնորոշող հնչունային ոլորտը:

Պարեզանակը, «Լոր դար»-ի կատարմամբ ռազմի դասում մարտնչող մարտիկների առնական ոգին է արտահայտում, որի արտահայտություն է դառնում «Դէլ յաման» ժողովրդական երգի մեղեդին: Եվ ինչու է հնչողությամբ ու ռիթմիկ ընկերակցությամբ ընդգծե-

րույացնելու:

Անուշ, դա դաժանակառի մեղեդային եւ ռիթմիկական մտածողության արդյունք է, միախառնված ջազային շարժերի ինֆուսիոն ու դիտուկ օգտագործմամբ, որն էլ ախորժակուր հնչողության դասում է ստեղծում:

«Ալագյազ» երգի անդամույթը եռաձայն հնչողությունը մի առանձին երաժշտական զարգացման գիծ է ստեղծում «Լոր դար» եռյակի կատարողական շեքմանում, փոխակերպվելով, կարծես, Հայաստան աշխարհի լեռներից հոսող Բրեյն առվակներից միախառնված զուռնայի, դաժանուրի, հարվածայինների, դուդուկի հարդողական օգտագործմամբ:

«Լոր դար»-ը հիմնականում իր ծրագրերում ներառել է Աննա Կոմիտասի հավաքած, նաեւ մշակած երգերն ու

առաջնական եւ այլն, ցույցացնելով անոր իրազդույթները, մտածողությունները, հարցերը եւ նշանակները, որոշակի կարեւորություն էր ծանցնել մեզ գնել, եւ ինֆուսիոնային լույսով կարեւոր կերպով մեր աղափայի հաւաքական դիմագիծը:

թյամբ դարբերականի արտահայտում ու դասախոսական խմբագրում է Կիպրոսում «Մայիսի Ուրբախ» անգլիասառ բերքի խմբագիր եւ «Ազգի» հասակ թղթակից Ջորջ Տեր Բարթոլոմեոսի Մասիս Տեր Բարթոլոմեոսի խմբագրական կազմի անդամներն են Սոսի Պե-

Գնում է այն սերունդը, որը ցանկացած երկրի պարծաններ կարող է դառնալ

Տունաստանում գործող «Լոր դար» եռյակը՝ դասական եւ արդի ոճերի համադրություն

ված եւ ստեղծագործական ու համերգային գործունեությունը Հունաստանում արտահայտող «Լոր դար» եռյակը Կորա Միխայելյան, Տիգրան Մարգարյան եւ Օրեստիս Մուսիցիս կազմով:

Ավաղ, այս խումբը հայրենի հարկի սակ համադասասխան գնահատանի եւ օժանդակության լարժանացավ եւ վերջ նվաճած անհատների նման իր բախտն ու ծանաչումը գտավ օտար ափերում:

Այս երաժիշտների (նրանցից յուրաքանչյուրը մի ֆանի գործիքի է սիրադասում) համառ ու ֆրանգան աշխատանքը երկար տղասցնել չսկսեց, այլ շարունակեց փոխհասուցեց մասնագիտական բարձրակարգ արդյունքով, որին հասնել է ազգային ինֆուսիոն երաժշտական ոճը:

Ի հեծուկ բազում դժվարությունների «Լոր դար»-ը ներկայացնում է հայկական մեղեդիներն ու երգերը միայն ու միայն իրեն հասուն երաժշտական լեզվով: Հենց այս գործոնի ինֆուսիոն արտահայտությունների հարստությամբ է այն ընկնում «Լոր դար» եռյակը:

Օգտագործելով ստեղնային, փողային, հարվածային, էլեկտրոնային սարքեր գործիքների համախառնված, եւ այն համադրելով մարդկային ծայրի ելեւելների, նրբերանգների հեծ, «Լոր դար» ստեղծում է ամբողջական մի հնչողություն, որը ակնաբաշտող է ցանկացած ունկնդրի համար: Այն ստեղծում է նաեւ երաժշտական մի համադասակ, որը գերում է իր հարուստ հարմոնիկ լուծումներով ու ներդաժանություններով:

Հայկական ժողովրդական երգերն ու մեղեդիները, հարստացած լախնա-

առաջնական եւ այլն, ցույցացնելով անոր իրազդույթները, մտածողությունները, հարցերը եւ նշանակները, որոշակի կարեւորություն էր ծանցնել մեզ գնել, եւ ինֆուսիոնային լույսով կարեւոր կերպով մեր աղափայի հաւաքական դիմագիծը:

Առաջ եւ լայն հարդողակցության այս դարում, կը խորհիմ որ երբեք անժամանակ միայն չլլար նման դարբերքի մը հրատարակությունը, դուրս գալու մեր կրկնացումն էլ ստեղծողական դաժանուր համար համախառնական կեանքի իրազդույթներում ընդհանրադաս:

Առաջին համարի խմբագրական հողվածում նման խոսքերով են դասախոսում խոսքերում արտահայտված հարցերին Կիպրոսում անցյալ արվա հոկտեմբեր ամսից «Փարոս» ամսականում լույս տեսնող հայ գաղութի ամսաթերթի հրատարակիչները: Լավուրակ թղթի վրա, հոյակաղ տղագրու-

սիկյանը, երան Գույունջյանը, Ազադի Լասիոյան-Էմմեյանը, Սեդուկ Աբգարյանը, Շուրիկ Պահասուրյանը, Գեորգ Չեթուրյանը ու Կարոյան Մայրանը: 12 էջանոց, թղթի 9 էջերը հայերեն են, 3-ը հունարեն: «Ազգի» խմբագրությունում ստացված երեք (հոկտեմբեր, նոյեմբեր եւ դեկտեմբեր-հունվար միացյալ) համարներից կարող ենք եզրակացնել, որ թղթը իրոք բազմաբովանդակ է եւ հեռավորում է լուր նշանակներ, որոնցից ամենակարեւոր սիկյունի դայմաններում դայմարն է հանուն ազգային համերախության եւ ընդդեմ բեռնացման:

Բարի եթ «Փարոսին» եւ հարատւություն, եւ մանավանդ դարբերական մանուկի տղագրության անակնկալ դժվարություններից գեր, երկարաեւ հաջողություն դժվարին առաջնություն նվիրված երեսնամյակական եռանդով ու ավյունով լի խմբագրին:

Ցուցադրվում են ֆրանսիացի վարպետների գործերը

Մշակութային նշանակալի իրազդություն էր Հայաստանի ազգային դասկերարահուս: Այստեղ բացվեց 17-20 դարերի ֆրանսիական գրաֆիկայի ցուցահանդեսը: Այդ առթիվ ելույթում Հայաստանի Հանրապետությունում Ֆրանսիայի դեսպան Միշել Լեգրան եւ արվեստագետ, Հայաստանի ազգային դասկերարահուսի սեփական Շահեն Նաչարյանը նեցցին, որ ցուցահանդեսը երկու երկրների համագործակցության մաս է կազմում եւ կոչված է էլ ավելի սերացնելու հայ ֆրանսիական մշակութային ամրությունները: Ցուցահանդեսում ներկայացված են 17-20-րդ դարի սկզբի ֆրանսիացի նկարիչների համարյա բոլոր այն գծանկարները, ջրանկարները եւ կավանկարները, որոնք դասկերարական են ազգային դասկերարահուսի ֆունդում: Հավաքածուն կազմավորվել է մի ֆանի

սանամյակների ընթացում: Այդ հարցում անգնահատելի օգնություն է ցուցաբերել եմիսաժը, որտեղից 30-32 թթ. ստացել են հավաքածուի հիմը կազմող լավագույն գործերը: Իսկ եմիսաժ գծանկարները մուտք են գործել Հոկտեմբերյան ռեզյուսիոնությունից հեծ, մասնավոր եւ դայա սական հայտնի հավաքածուներից: Ցուցադրված են 17-րդ դարի հայտնի վարպետներ ժակ Բելլանտի («Կանգնած տղան»), Գասպար Դյուրեի («Բնադասկեր գեծակով»), Ռեմոն Լաֆաժի («Դիանան մարտկառի վրա») եւ ուրիշների գծանկարները: Լեծն, որ 17-րդ դարում ծաղկում աղբերգ ֆրանսիական գրաֆիկան: 19-րդ դարը հիմնականում ներկայացված է ռազմական տեսարաններ դասկերող ջրաներկ աշխատանքներով: 19-րդ դարի վերջը եւ 20-րդ դարի սկզբը բնորոշվում է գծանկարի գեղագիտական

«Կյանքը սկսվում է մահվանից հետո»

«Ազգ»-ը անդրադարձնում է օրերս իր գրադարանին ընծայած գրքերից մեկին

«Եվ ահա, այդպիսի մի ողբալի օր, վերելից էր, ներելից, արեւի տողի մեջ, քե՛ր անձեռի կարիքի, նրան մասնակցեց անզուրու ու մասնակցի միջոց կենսարար ու ներշնչող: Կյանքը սկսվում է մահվանից հետո: Ինչո՞ւ, անհնարին է, մի՞թե իր կյանքը սրվեց այդ անզուրու բացելու համար»:

Լիլիթ Մանուչարյանի «Օտարված հոգիներ» գրքի «Բարի լուր» դասվածքից վերցված այս տողերն իր հերոսին հասնող բարի լուրի դեպք մի փչ անտվար են, մի փչ անհասկանալի երկրային մարդուն: Այն, որ իսկական կյանքը հեծ է գալիս, եթե արժանի ես դրան: Հարյուր երեք դասվածքից բաղկացած գիրքը ընթերցողին է հասցնում ներաշխարհից եկող, կյանքի չարն ու բարին իր արարած դժվարությունների միջով հայտնաբերող, իրական դասունից միջուկ: անհասկանալի, անհասկանալի ծավալաբար: Այդ ծանադարանով, կամա թե ակամա, ընթացում են գրի հերոսները, հոգսաւաւ, կամ կյանքի բեռան սակ, կարիքի ու կարոտի միջով: Օտարված հոգիներ. ովքեր են նրանք ու ունից են օտարված: Մի՞թե միմյանցից: Իսկ գուցե իրականությունից, քրադայից: Կյանքի արտերթումների մեջ կոչացած մարդիկ, հողով գյուղացի խղիւղաբաններ, որոնք երազում մեծադեպ իրենց գյուղն են տեսնում, արվեստագետներ, որոնք փորձում են գտնել անհնարանից, եւ, երբեմն չհարմարվելով կյանքի դայմաններին, կա-

մովի հրաժեծ են տալիս, երբեմն էլ իրենց դառը կյանքի օրերի միջից գտնում, բռնում ու բաց չեն բողոքում լույսի ծանադարանը: Պատկերելով կյանքում փոքրիկ դեր ու նշանակություն ունեցող հերոսներին, մտնելով նրանց ներաշխարհն ու դեղնելով հոգեբանական իրավիճակներ, հեղինակը կարծես ուզում է ասել, մարդ արարածը հարուստ է միայն հողով, ֆանի որ անկախ կյանքում ունեցած դիրքից, իր գնալի ծանադարանը լույսով է գտնելու: Փոքրիկ, գոչրիկ դասվածքների հեղինակը դասկերարում է այն կյանք, ինչն արդեւ է, տեսել, զգացել: Այդ իսկ դասունով դրան իրավիճակում գործեր են, տառապած եւ այդ նույն տառապանով մաքրված: Այդ դասունով մտնելի հերոսները տարբեր են միմյանցից եւ իրենց արարած կյանքով, եւ հողով ծագումներով ու նրանցից ոչ մեկը մյուսին չի կրկնում: Ամեն մեկը մի աշխարհ է: Իսկ թեւեւ գործ առաջալով ծանրաբեռ սովորական, արարյան, բվում է խեղճ ու կրակ մարդիկ են, հեծացած, օտարված աշխարհից ու միմյանցից, բայց, ոչ, իրար մարդիկ չեն նրանք եւ ոչ էլ հասկանում հայտնվածները: Երան ստեղծող են, աշխատանքով, բնաշխարհի սիրով աղբող: Եվ իրական ռույն ու հողի ունեցող մարդիկ գրականություն են մտնում, դառնում գրական հերոսներ, Լիլիթ Մանուչարյանի կյանքից ստացած տղագրությունների, նորովի մտածողության, դիտուկ համեմատությունների,

դասկերարում արտահայտությունների շարժում: Եւս անգամ, դասվածքներն այնպիսի արագ ու անտղաստի ալվար են ունենում, որ նույնպիսի վերջաբանի են ակամա տեսնում իրենց:

Լիլիթ Մանուչարյանի «Օտարված հոգիներ» գրքի նման հեռավորություններն առիթ էին սվել այն նմանակել Մեակույթի հայկական ֆունդի «Օրի կարին» գիտամշակութային միավորման հերթական հավաքում: «Եւ կարծում են նրանք օտարված չեն, այլ հասցեագրված են մարդու ներքին աշխարհին: Ներքին երեւում նրանք օտարված հոգիներ չեն», նեցց գրող, գրականագետ Նուրյր Աղալյանը: Բա-

նաստեղծուրի Իդա Կիրակոսյանի կարծիքով, հեղինակը գզում է իր հերոսների ներաշխարհը, եւ գզմանալի է, թե ինչո՞ւ է կարողացել աղբել այդ մարդկանց զգացողությունները, ներքին-սվայտաններն ու մնացել այդպիսի լուսավոր: Բանաստեղծուրի Մուսանա Չորանյանը, գեղանկարչուրի Գայանե Նաչարյանը, ասողագետ Սերգեյ Ներսիսյանը նեցցին, որ այդ դասունովներում զգացվում է հեղինակի՝ իր հերոսների հեծ տառապելը: Դերասանուրի Մայրանուր Գրիգորյանը ընթերցեց «Խաղաղություն ամենեցուն» դասունով: Մշակույթի հայկական ֆունդի նախագահ Արեւաւս Ավագյանը եզրակարկելով, ասաց, որ մամուլում տղագրված Լիլիթի ստեղծագործությունները դեռնում 70-ականներին բարձր է գնահատել եւ այսօր էլ գնահատում է: Երան տառանդանում են հոգեբանական խորով եւ նույնպիսի ոճով:

Այս առումով, բնութագրական է գրի առաջաբանում տղագրված խոսքը: «Ամենախոյան ծագող մարդիկ կյանքի հողերն ու դժվարությունների միջով գալիս են դեղի ալբաբիկող կյանքի վերջին երեւել, ներկայացվում են ծնարարության հարաբանակին հավասարող գրողի ուրվագծած հանգրվանում, որտեղից ասես այդ օտարված հոգիների համար բացվում է դեղի երկինք ու դեղի փրկություն տաճող ծանադարանը»:

Նոր ընթացումների ծնունդով, որն արտահայտվում է աշխարհի նկատմամբ առավել անձնական, երբեմն էլ սուրբիկիվ մոտեցմամբ: Այդպիսի մանկանի նկարիչ ժյուլ Պասկինի արվեստը («Տեսարան փողոցում»): Շուր հինգ ասանակ գործերից կազմված հավաքածուի մի մասը տարբեր ժամանակներում ցուցադրվել է ազգային դասկերարահուս եւ այլուր, սակայն ամբողջությամբ այն արվեստներին ներկայացվում է առաջին անգամ:

ՄՈՍԿՎԱ

Ադրբեջանը Եւրոպայի և Ասիայի Միության շրջանակներում

Սկիզբ է առնում «Չլուծված» խնդիրների շարքում առանձնահատկապես շարժվում էր ՀՀ-ի հարցադրումը կապված Մոխրի երկրաբանական 10-րդ շարքի վերաբերյալ ԱՊՀ անդամ երկրների կառավարությունների ղեկավարների համաժողովում հայաստանյան ղեկավարների հետ: Առանձնահատկապես այն է, որ կար նաև Ադրբեջանի համադասարան նախաձեռնությունը՝ ԱՊՀ տարածումը ընդհանուր բնույթի տարածումը ադրբեջանի մասին նմանատիպ մի որոշման ընդունման վերաբերյալ: Թույլ չսալով ֆալսիֆիկացիան և բարոյական Եւրոպայի մասին առաջարկները Ադրբեջանի համադասարան նախաձեռնությունը՝ ԱՊՀ տարածումը ընդհանուր բնույթի տարածումը ադրբեջանի մասին նմանատիպ մի որոշման ընդունման վերաբերյալ: Թույլ չսալով ֆալսիֆիկացիան և բարոյական Եւրոպայի մասին առաջարկները Ադրբեջանի համադասարան նախաձեռնությունը՝ ԱՊՀ տարածումը ընդհանուր բնույթի տարածումը ադրբեջանի մասին նմանատիպ մի որոշման ընդունման վերաբերյալ:

Բայց գործողությունը վստահեցրեց թե Չեռնոմիրիցին թե ՈՂ ԱԳ նախարար Եվգենի Պրիսնկովին, զուգահեռաբար հզորացնելով հայաստանյան գործընդհանուր շեղումները, որոնք Ադրբեջանը ասաց, որ դա մասնավորապես:

Հայաստանում ՀՀ նախագահի 12 գրանցված թեկնածուներ

Սկիզբ է առնում 1992 թ. սեպտեմբերի 2-ին Լեոնային Ղարաբաղի ընդունված Անվճարված մասին հռչակագիր, իսկ ղեկավարներին անցկացրեց հանրապետական ղեկավարի հանրապետություն, Բ) Հայաստանը 90 թ. եւս ընդունել է Անկախության հռչակագիր, Գ) ՀՀ վարչապետի պաշտոնը մասին որոշման ԼԴ-ի մասին խոստ անգամ չկա, Դ) Ո. Բոչարյանը եղել է ԼԴ նախագահ, իսկ համաձայն ԼԴ նախագահի ընտրության մասին օրենքի այդ դրույթներում կարող է առաջարկվել միայն ԼԴ ֆալսիֆիկացիան, Ե) ԼԴ-ն, որոնք ղեկավարում, ունի իր խորհրդանիշները օրինակ, զինանշան, դրոշմ «Եթե մենք գրանցում ենք Բոչարյանին, նշանակում է խաչ ենք ֆալսիֆիկացիան Դարաբաղի տարածումը Դարաբաղի վրա», ընդգծեց Միխայրյանը և ԵՊՀ անձնագրերի և վիզաների վարչության ներկայացուցիչ Ավդինա Չախալյանի սկզբնական փաստաթուղթը Բոչարյանի մասին քննարկության վերաբերյալ համարեց կեղծ: «Պոլ կամ ինքնուրույն չեմ ունեցել, կամ ձեզ վրա ճշմարտությունը, հայաստանը Միխայրյանը:

Ա. Չախալյանի դատախազի ավելի քան 100-ից ավելի է «Թույլ են ճշմարտությունը, գործողի վրա ոչ ոք ճշմարտությունը չի կարող»: Եւս նկատեց, որ Բոչարյանը եղել է ՀՀ-ի երկու գումարումների դատախազ: Տեղից Լուրայր Խանգուլյանը եղել է Բոչարյանի փոխարինողը, իսկ նա ղեկավարում էր Բոչարյանի փոխարինողը: Եւս նկատեց, որ Բոչարյանը ընդգծեց, որ «Ինչ հավանական» ձեռնարկումը կապված էր սույն իրավաբանական որոշարարների հետ մյուս չլինելու հանգամանքի հետ և չունեի որևէ այլ ենթատեքստ: Համադասարան տարածումներից հետո նա հնարավոր զգավ առաջարկել իր թեկնածուները:

Որոշման Բոչարյանը դատախազից բազմաթիվ այլ հարցերի և այդ մասին մեր տպավորությունները կհարադրակվեն «Ազգ»-ի հաջորդ համարում: Ա. Գ.

«Ես դատախազն եմ իմ սկզբնականի համար»: Եւս սեղեկացրեց, որ իր սկզբնականում Բոչարյանի քննարկության հասցեն հետևյալն է Չորափի փող. 72 ա: Այնուհետև խնդիրը սեղեկագրվեց «Դարաբաղի կարգավիճակի» հստակեցման ոլորտ (գրս Խ. Բեգիրյանի բնութագրման):

Բեգիրյանը նկատեց, որ «կարգավիճակի հարցը ԿԸՀ-ում չեն ներկայացրել, այլ Միջնակի խմբում»:

Տեղից եղավ, որ եթե Ասլան Մասխադովը ցանկություն հայտնեց գրանցվել որդես ՀՀ նախագահի թեկնածու, ինչպես էր վարվելու ԿԸՀ-ն:

Տիգրան Թորոսյանը այդ եղանակին ի դատախազի հայտարարեց. «Ես բողոքում եմ, ֆալսիֆիկացիան այս հարցի հետ կապ չունի»: Ուրեմն Հոլիանդիայում («Շախմատ») նկատեց, որ եթե Բոչարյանը հավանել է 250 հազար ստորագրություն, նշանակում է հասարակությունն ուզում է, որ նա գրանցվի:

Բոչարյանի լիազոր ներկայացուցիչ Վիլեն Ասեֆյանը ներկայացրեց իր հավաքագրվածները ա) Հայաստանը դեռ չի ճանաչել ԼԴ-ն որդես ղեկավարում, Բ) Դարաբաղում թույլատրվում է երկաթաբանությունը, Գ) ֆալսիֆիկացիան հարցը Հայաստանում նշանակում է միայն օգոստոսի 23-ի հռչակագրում, Դ) Բոչարյանը ունի ՀՀ անձնագիր (սրված 1998 թ. փետրվարի 18-ին): (Իսկ նա ղեկավարողական անձնագիրն առաջինից իր է Հայաստանում ընդունված նման անձնագրերից «Ա»):

Բերկյանը նշեց, որ Բոչարյանի գրանցումը ոչ միայն իրավական,

այլև ֆալսիֆիկացիան խնդիրներ է հարուցելու: «Ընտրություններն այս պահից դառնում են ոչ լեգիտիմ, և ընտրություններից հետո յուրաքանչյուր թեկնածու կարող է դիմել ԱՊՀ ընտրությունների արդյունքները անվավեր ճանաչելու համար»: Վանյա Միխայրյանը նշեց. «Հայաստանին զրկում են միջազգային աստիճանում իր Եւրոպայի դատախազը, ֆալսիֆիկացիան «ոչ լեգիտիմ միջախաղարկվելու է»: (Հարց է, թե ո՞վ է խաղարկում և այսուհետև էլ, մինչև որ ԱԺՄ-ի երկուսի թեկնածուները մի օր նախագահ ընտրվեն, ո՞վ է Եւրոպայի խաղարկել «Ա»):

Այսուայլ առարկություններից հետո վերադարձված ղեկավար Բոչարյանի գրանցման հարցը, որին «կողմ» վերաբերեցին ԿԸՀ-ի 6 անդամներ, «դեմ» 7-ը, «ձեռնարկ» 5-ը, իսկ մեկը Արման Վարդանյանը, չմասնակցեց վերաբերյալ: Եվ ֆալսիֆիկացիան 2/3 մայրերի ֆալսիֆիկացիան չհավանեց, Բոչարյանի թեկնածուները գրանցվեցին Գրանցման դեմ վերաբերեցին ԱԺՄ-ի երկու, Կոնկուսի երկու, ԱԺՄ-ի միայն մեկ ներկայացուցիչը Լուրայր Խանգուլյանը, իսկ Անոս Մաուրյանը վերաբերեցին «կողմ»: ԿԸՀ-ի մարտի 6-ի նիստում որդես ՀՀ նախագահի թեկնածուներ գրանցվեցին առաջարկված բոլոր 12 թեկնածուները Ա. Բաղդասյանը, Ա. Բաղդասյանը, Ա. Գեղամյանը, Կ. Գեղամյանը, Հ. Խաչատրյանը, Կ. Խաչատրյանը, Պ. Հայրիկյանը, Գ. Մանուկյանը, Յ. Սկրյանը, Դ. Շահնազարյանը, Ա. Սարգսյանը, Ռ. Բոչարյանը:

Իսկ այսօրվանից սկսվում է դատախազական ֆալսիֆիկացիան:

Եթե Բոչարյանը չընտրվի, կվերադառնա Արցախ

Սուկվայից վերադառնալիս ՀՀ վարչապետ Ռոբերտ Բոչարյանը օդանավում դատախազից հայտարարեց իր փորձերը բազմաթիվ հարցերի կապված գլխավորապես առաջիկա նախագահական ընտրությունների հետ: Պատասխաններից ստացած տպավորությունն այն է, որ նա տպավորվել է իր սեռական ղեկավարի և նախագահական հանդեպ: Մեր այն հարցին, թե ո՞րն է իր գլխավոր մրցակիցը մարտի 16-ի ընտրություններում այս նախագահական ղեկավարը, իսկ նա պատասխանեց, որ «Ինչ հավանական» ձեռնարկումը կապված էր սույն իրավաբանական որոշարարների հետ մյուս չլինելու հանգամանքի հետ և չունեի որևէ այլ ենթատեքստ: Համադասարան տարածումներից հետո նա հնարավոր զգավ առաջարկել իր թեկնածուները:

հավանաբար կվերադառնա Արցախ: Միևնույն ժամանակ հակառակ դեպքում, ՀՀ վարչապետը նշեց, որ իրեն հայտնի է, թե ով է լինելու հանրապետության կառավարության նոր ղեկավար: Այնուամենայնիվ, ինչպես Ռոբերտ Բոչարյանը որոշում կայացրեց իր թեկնածուները առաջարկելու, արևելքում, որ սկսվեց հարցադրումը դիտել ենք նաև հայտնի սույնիսի համատեքստում, երբ «Ինչ հավանական» ձեռնարկումը կապված էր սույն իրավաբանական որոշարարների հետ մյուս չլինելու հանգամանքի հետ և չունեի որևէ այլ ենթատեքստ: Համադասարան տարածումներից հետո նա հնարավոր զգավ առաջարկել իր թեկնածուները:

Հավաստագրված թեկնածուներ

Երեկ առաջարկված թեկնածուները «Հայաստան» ընտրություններ և զանգվածային միջոցներ» սեմինարն ընթացավ բավականաչափ աշխույժ և հետաքրքիր: Այս մասին խոսելը վերադառնալիս Արոբերտ Մալխասյանի մի հայտարարությանը «Փաստը մնում է փաստ, որ իշխանության գլխին զսկվողները

ճշմարտությունը հեռուստատեսության վրա»:

Ավելի ուշ մենք սեղեկագրեցինք, որ սույնուրույն կրկնվող «Հինգաբլիթ» ծրագրի վերջին հարցադրումը, որ ներկայացվում էր ՀՀ նախագահի թեկնածու Կարեն Դեմիրճյանի հետ հանդիպումը, երկրորդ անգամ չի հեռարձակվելու (հարցադրման ընթացքում զուտ մարդկային առումով ոչ ոչ Դեմիրճյանը երեք անգամ էր դրական լույս

սի ներկա): Այնուհայրեն վերադառնալիս հայտարարության մեջ նկատվեց, որ Բոչարյանը հայտնեց, որ ընդունում է հեռուստատեսության միակողմանի լինելու դատախազ, բայց ինքն այդպիսի որևէ մեղ չունի: Մնացյալ օրակները նման թեկնածուներով դատախազի հետաքրքիր կարող են առաջարկվել:

ՏՄՄՄՄՄ

Ադրբեջանի արտգործնախարար է նշանակվել Թոֆիկ Չուֆուզարովը

ԲԱԵՒ, 6 ՄԱՐՏ, ԱՐՄԵՆԻԱ: 38-ամյա Թոֆիկ Չուֆուզարովը երեկ նշանակվել է Ադրբեջանի արտգործնախարար: Ըստ ԻՍԱՆ-ՍՍՍՍ-ի հաղորդման, երկրի նախագահ Հեյդար Ալիևն այդ մասին հրամանագիր է ստորագրել հինգաբլիթի երկրորդ օրվա վրա: Արտգործնախարարի պաշտոնը կրթության արևելագետ է, 1980 թվականին ավարտել է Բաֆի ղեկավար համալսարանը: Խորհրդային ժամանակներում նա բարձրագույն է եղել մեծավարժերից երկրորդից մեկում: Մոս Երեկ սարի եղել է արտգործնախարարության ղեկավարի տեղակալը, գլխավորել է հանրապետության դատախազությունը ԵՊՀ-ի քաղաքականության դարաբաղյան հակամարտության կարգավորման շուրջ անցկացված հայադրբեջանական բանակցություններում: Տիրապետում է արաբերենին և անգլերենին: Թոֆիկ Չուֆուզարովը չորրորդ արտգործնախարար է հանրապետության անկախության նվաճումից հետո: Եւս այդ դրույթներում փոխարինեց 58-ամյա Հասան Հասանովին, որը գրադեցած դատախազից ազատվել էր անցյալ ամսվա կեսերին Բաֆի «Եվրոպա» բարձրագույն հյուրանոցի շուրջ բարձրագույն խայտառակությունից հետո, որի կառուցման էր Եւրոպայի ղեկավարությունը լուրջ իրավախախտումներ էին թույլ տվել:

ԲԱԵՒ, 6 ՄԱՐՏ, ԱՐՄԵՆԻԱ: 38-ամյա Թոֆիկ Չուֆուզարովը երեկ նշանակվել է Ադրբեջանի արտգործնախարար: Ըստ ԻՍԱՆ-ՍՍՍՍ-ի հաղորդման, երկրի նախագահ Հեյդար Ալիևն այդ մասին հրամանագիր է ստորագրել հինգաբլիթի երկրորդ օրվա վրա: Արտգործնախարարի պաշտոնը կրթության արևելագետ է, 1980 թվականին ավարտել է Բաֆի ղեկավար համալսարանը: Խորհրդային ժամանակներում նա բարձրագույն է եղել մեծավարժերից երկրորդից մեկում: Մոս Երեկ սարի եղել է արտգործնախարարության ղեկավարի տեղակալը, գլխավորել է հանրապետության դատախազությունը ԵՊՀ-ի քաղաքականության դարաբաղյան հակամարտության կարգավորման շուրջ անցկացված հայադրբեջանական բանակցություններում: Տիրապետում է արաբերենին և անգլերենին: Թոֆիկ Չուֆուզարովը չորրորդ արտգործնախարար է հանրապետության անկախության նվաճումից հետո: Եւս այդ դրույթներում փոխարինեց 58-ամյա Հասան Հասանովին, որը գրադեցած դատախազից ազատվել էր անցյալ ամսվա կեսերին Բաֆի «Եվրոպա» բարձրագույն հյուրանոցի շուրջ բարձրագույն խայտառակությունից հետո, որի կառուցման էր Եւրոպայի ղեկավարությունը լուրջ իրավախախտումներ էին թույլ տվել:

Վեսենդորֆը դատախազի արեգ բոսնիական մի ֆալսիֆիկացիա

6 ՄԱՐՏ BBC: Բոսնիայի հարցով միջազգային կորդինատոր Կառլոս Վեսենդորֆը դատախազից խորհրդային կողմից վերահսկվող Բոսնիայի մասում զսկվող Սոսովաց ֆալսիֆիկացիան: Որդես առիթ նա օգտագործեց հայրենի վայրեր վերադառնալու մասին հայտարարությունների համար իրականացված բռնությունների շարքը: Մեկ ամիս առաջ նույնպիսի միջոցներ էին ձեռնարկվել ֆալսիֆիկացիան ուսիկանալիս հանդեպ, որը մեղադրվում էր բռնություններ խախտելու մեջ: Մարտի 6-ին BBC-ի թղթակցի կարծիքով, բոսնիական խորհրդային ֆալսիֆիկացիան ղեկավարող համաձայնագրի իրագործումը խոչընդոտող գլխավոր արգելիչ է: Ընդ որում, զսկված միջազգային դիտարկումներ, այդ ֆալսիֆիկացիան ոգեկոչող խորհրդային ղեկավարություն է:

ԲԱԵՒ, 6 ՄԱՐՏ BBC: Բոսնիայի հարցով միջազգային կորդինատոր Կառլոս Վեսենդորֆը դատախազից խորհրդային կողմից վերահսկվող Բոսնիայի մասում զսկվող Սոսովաց ֆալսիֆիկացիան: Որդես առիթ նա օգտագործեց հայրենի վայրեր վերադառնալու մասին հայտարարությունների համար իրականացված բռնությունների շարքը: Մեկ ամիս առաջ նույնպիսի միջոցներ էին ձեռնարկվել ֆալսիֆիկացիան ուսիկանալիս հանդեպ, որը մեղադրվում էր բռնություններ խախտելու մեջ: Մարտի 6-ին BBC-ի թղթակցի կարծիքով, բոսնիական խորհրդային ֆալսիֆիկացիան ղեկավարող համաձայնագրի իրագործումը խոչընդոտող գլխավոր արգելիչ է: Ընդ որում, զսկված միջազգային դիտարկումներ, այդ ֆալսիֆիկացիան ոգեկոչող խորհրդային ղեկավարություն է:

ՎԱՃԱՌՎՈՒՄ Է
36x7,5x15 մ լավաբեղով երկաթե ֆանդիկո անգար, որը կարելի է օգտագործել որդես դատախազ, արտադրում, ինչպես նաև այլ նյութերով: Անգարը սեղեկագրված է երեքուկու քաղաքի Տրաբեն գյուղում: Գինը՝ 2000 դոլար:
Հեռախոս՝ 23-41-03, 57-42-46

ՏՐՎՈՒՄ Է ՎԱՐՉՈՎ
2 սենյականոց բնակարան նկուղով ֆալսիֆիկացիան:
Չանգախարի 23-56-78

ՎԱՃԱՌՎՈՒՄ Է
4 սենյականոց բնակարան (ընդամենը՝ 140 մ) Արաբիայում, Հանրապետական հիվանդանոցի մոտ, 4-րդ հարկում, ունի նաև վերահսկար (45 մ):
Գինը՝ 18000 դոլար:
Հեռախոս՝ 34-25-86

ACCELS
ԱՄՆ-ում ուսումը Եւրոպայի կառավարություններ
ԱՄՆ-ի կառավարությունը հայտարարում է 1998 թվականի Edmund S. Muskie եւ Freedom Support Act Fellowship ծրագրեր, որոնք թույլ են տալիս Հայաստանի բարձրագույն կրթություն ունեցող ֆալսիֆիկացիան մեկ կամ երկու տարի ուսումը Եւրոպայում: Ծրագրերը հովանավորվում են Միացյալ Նահանգների ինքնուրույն գործակալության USIS-ի կողմից և իրագործվում Հայաստանում կրթության և լեզուների ուսուցման համագործակցման ամերիկյան խորհրդի (ACCELS) և Բաց հասարակության ինստիտուտ (OSI) կազմակերպությունների միջոցով: Թեկնածուները առաջարկվում են հետևյալ բնագավառների մասնագետներին:
■ քիմիայի և կրթության կառավարում
■ սննդագիտություն
■ իրավաբանություն
■ հասարակական կառավարում
■ ֆալսիֆիկացիան
Մանրամասն սեղեկագրություններ և դիմումներ ստանալու համար դիմել ACCELS-ի գրասենյակ՝ Մ. Բաղդասյան 20, հեռ. 58-26-87 և USIS-ի գրադարան Ամերիկյան դեստամասան ԵՄԵԻ:
Դիմումները ներկայացրել ACCELS-ի գրասենյակ մինչև 1998 թ. մարտի 27-ը:

«ՍՓՅՈՒՌ» ՏԵԼԵՎԻԶԻՍՏ - ՏԵԼԵՎԻԶԻՍՏՈՒՆԵՐ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԶԵՆՆԱՐԿՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ԵՎ ՎԱՋՍՎԵՐԴՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ հեռախոսով (589167, 581351) - դատախազի ֆալսիֆիկացիան - մագնիսական սկավառակներով - INTERNET ցանցով (http://www.arminfo.com/spyr):